

ČVUT v Praze

Fakulta elektrotechnická

Katedra ekonomiky, manažerství a humanitních věd

Právo a právní formy podnikání

Majetková a kapitálová struktura firmy

Ing. Erik Geuss

Ekonomika podnikání

2/2011

Obsah

1. Právo a podnikání
2. Právní formy podnikání
3. Majetková a kapitálová struktura firmy
4. Měření kapitálové struktury – WACC
5. Likvidita a likvidnost

Právo a podnikání

Hierarchie právních norem

- Ústava
- Ústavní zákony (3/5 většina PS)
- Výnosy prezidenta
- Opatření senátu
- Zákony (prostá většina PS)
- Nařízení vlády
- Vyhlášky ministerstev a jiných orgánů státní správy

Právní úprava

Zakládání, provozování i zánik podnikatelských aktivit v ČR upravuje především:

- Obchodní zákoník (zákon č. 513/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů)
- Živnostenský zákon (zákon o živnostenském podnikání č. 455/1991 Sb.)

Základní právní formy podnikání

- Fyzická osoba (živnostník, samostatný podnikatel)
- Právnícká osoba:
 - ☐ Obchodní společnost
 - ☐ Družstvo
 - ☐ Státní podnik
 - ☐ Ostatní (sdružení, investiční fondy, ...)

Živnost

- Ohlašovací
 - ☐ řemeslná
 - ☐ vázaná
 - ☐ volná
- Koncesovaná

Všeobecné podmínky

- Věk 18+
- Právní způsobilost
- Bezúhonnost
- Občan nemá daňové závazky vůči státu

Obchodní společnosti

➤ Osobní charakter

- ☐ veřejná obchodní společnost

➤ Kapitálový charakter

- ☐ akciová společnost

- ☐ společnost s ručením omezeným

- ☐ evropská společnost

➤ Smíšené

- ☐ komanditní společnost

Veřejná obchodní společnost

- Nejjednodušší typ obchodní společnosti
- Všichni společníci ručí celým svým majetkem
- Alespoň dva společníci (fyzické i právnické osoby)
- Označení "veřejná obchodní společnost", "veř. obch. spol." nebo "v.o.s.". nebo XYZ a dodatek "a spol."

Veřejná obchodní společnost

- Žádný základní kapitál
- Jedná každý společník samostatně
 - ☐ pozor na neúčinnost omezení ve společenské smlouvě vůči třetím stranám
- 😊
 - ☐ není nutný základní kapitál společnosti
 - ☐ osobní typ právnické osoby
- ☹️
 - ☐ jednotliví společníci ručí celým svým majetkem solidárně za závazky společnosti
 - ☐ zákaz konkurence
 - ☐ v případě úmrtí/zániku předposledního společníka automaticky zaniká celá veřejná obchodní společnost

Společnost s ručením omezeným

- Nejjednodušší kapitálová společnost
- Od jednoho do padesáti společníků
- Označení "společnost s ručením omezeným", "spol. s r.o." nebo "s.r.o.,,
- Minimální základní kapitál společnosti je 200 000 Kč
 - ❑ každý společník účastnit pouze jedním vkladem alespoň 20 000 Kč
 - ❑ možné i nepeněžitě vklady, musí být splaceno na každý peněžitý vklad nejméně 30 %, 100 tis. Kč
- Nedotknutelnost základního kapitálu obchodních společností
- Společníci ručí společně a nerozdílně za závazky společnosti do výše souhrnu (!) nesplacených částí vkladů všech společníků podle stavu zápisu v obchodním rejstříku.

Společnost s ručením omezeným

- ☐ omezené ručení za závazky společnosti
- ☐ relativně nízká hodnota minimálního základního jmění
- ☐ posunuje úroveň podnikání od fyzické osoby výše k profesionálnějšímu(?) přístupu

- ☐ výše posunutá laťka v jednání s úřady
- ☐ kredibilita, důvěra zákazníků a investorů

Komanditní společnost

- Kombinace osobní společnosti a kapitálové společnosti
 - ❑ komplementáři ručí za závazky celým svým (i osobním) majetkem
 - ❑ komanditisté ručí za závazky společnosti pouze do výše nesplaceného vkladu
- Označení "komanditní společnost", "kom. spol." nebo "k.s.".
 - ❑ obsahuje-li obchodní jméno společnosti jméno komanditisty, ručí tento komanditista za závazky společnosti jako komplementář.
- Společníci komanditní společnosti nejsou při jejím založení povinni skládat žádné základní jmění.
 - ❑ vklad komanditisty musí být alespoň 5.000,- Kč.
- K obchodnímu vedení (zastupování) společnosti jsou oprávněni pouze komplementáři.

Komanditní společnost

- ☐ není nutný základní kapitál společnosti,
- ☐ komanditisté nemají zákaz konkurence

- ☐ jednotliví společníci ručí rozdílně za závazky společnosti
- ☐ komanditisté nemohou rozhodovat o obchodním vedení společnosti

Akciová společnost

- Základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií
- Čistě kapitálová společnost
- Označení "akciová společnost", "akc. spol." nebo "a.s.".
- Hodnota minimálního základního kapitálu akciové společnosti jsou 2 000 000 Kč. Horní hranice základního kapitálu není omezena.
- Akcionář neručí za závazky společnosti.
- Statutárním orgánem je představenstvo, které volí valná hromada.

Akciová společnost

- ☐ poměrně solidní vnější dojem (velká společnost)
- ☐ čistě kapitálová společnost

- ☐ vysoký základní kapitál 2 000 000 Kč
- ☐ poměrně složité zakládání i působení společnosti

Evropská společnost

➤ Charakter akciové společnosti

- ☐ možnost změny sídla v rámci EU a s tím související daňové „optimalizace“
- ☐ možnost volby mezi správní radou nebo představenstvem a dozorní radou

- ☐ komplikovaný vznik
- ☐ základní kapitál : € 120 000

Družstvo

- Společenství neuzavřeného počtu osob založené za účelem podnikání a dalších potřeb svých členů. Firma družstva musí obsahovat „družstvo“. Družstvo musí mít nejméně pět členů; nebo alespoň dvě právnické osoby.
- Hodnota minimálního základního kapitálu družstva je 50 000 Kč.
- Družstvo ručí celým svým majetkem. Členové neručí za závazky družstva. Stanovy mohou určit, že někteří členové ručí ve větší míře, než je jejich vklad.
- Statutární orgán je představenstvo.
- Nejvyšším orgánem je členská schůze. U družstva do 50-ti členů může úlohu představenstva převzít členská schůze.

Družstvo

- ☐ otevřenost pro další členy,
- ☐ možno založit i pro nepodnikatelské účely,
- ☐ členové neručí za závazky družstva

- ☐ minimální počet pěti zakladatelů (nebo dvou právnických osob)
- ☐ poměrně tvrdý zákaz konkurence

Otázky k zamyšlení

- Může obchodní společnost provádět výzkumnou a poradenskou činnost?
- Kde najdete nejvíce informací o právních podmínkách podnikání?
- Jaký je základní rozdíl mezi veřejnou obchodní společností a s.r.o.?
- Ručí akcionář za závazky své akciové společnosti a do jaké výše?

Majetková a kapitálová struktura firmy

- Rozhodnutí: co, jak a pro koho vyrábět
- Majetková struktura – aktiva
 - ❑ majetek pořízený z disponibilních zdrojů (při založení firmy)
 - ❑ prostředky, s nimiž firma hospodaří
- Kapitálová struktura – pasiva
 - ❑ kapitál, zdroje financování majetku podniku
- Rozvaha (balance) – přehled o majetku firmy a zdrojích jeho financování

Majetková struktura podniku

- Dlouhodobý majetek (investiční)
 - ❑ majetek pořízen koupí, vlastní činností, dlouhodobě pronajat (leasing)
- Hmotná aktiva
 - ❑ nemovitý (pozemky, budovy, stavby)
 - ❑ movitý (stroje, dopravní prostředky)
- Nehmotná aktiva
 - ❑ patenty, licence, software
- Finanční aktiva
 - ❑ finanční účasti, podíly v jiných firmách

Oběžný, krátkodobý majetek

➤ Věcná forma (zásoby)

- ☐ materiál a suroviny
- ☐ nedokončené výrobky
- ☐ hotové výrobky
- ☐ zboží

➤ Peněžní forma

- ☐ pohledávky (z obchodního styku)
- ☐ cenné papíry (krátkodobý finanční majetek)
- ☐ peníze (hotovost a běžné účty)

Bilance aktiv a pasiv - rozvaha

Aktiva

Fixní, dlouhodobá aktiva

- nehmotný majetek
- hmotný majetek
- finanční investice

Oběžná aktiva

- zásoby
- pohledávky
- finanční majetek
- peníze

Ostatní aktiva

Pasiva

Vlastní kapitál

- základní kapitál
- emisní ážio
- rezervní fondy
- akumulovaný zisk
- zisk běžného roku

Cizí kapitál

- dlouhodobý cizí kapitál
- krátkodobé závazky

Ostatní pasiva

Bilanční rovnice

Aktiva = Vlastní kapitál + Dluhy (cizí kapitál)

➤ Vlastní kapitál

- ☐ základní kapitál ZK (při založení firmy)
- ☐ zisky uplynulých let (AKZ), které byly vytvořeny v letech minulých a ponechány, akumulovány ve firmě
- ☐ zisk běžného, právě uplynulého roku Z_r , který vznikl v důsledku přírůstku aktiv na levé straně bilanční rovnice

Kapitálová struktura podniku

- Vlastní kapitál („závazky“ vůči vlastníkům)
 - ☐ základní kapitál (výše vkladů při založení podniku)
 - ☐ emisní ážio (příplatek nad nominální hodnotu akcie)
 - ☐ rezervní fondy (vytvářené ze zisku)
 - ☐ akumulovaný (nerozdělený) zisk minulých let
 - ☐ zisk běžného roku

Kapitálová struktura podniku

➤ Cizí kapitál (závazky vůči věřitelům)

- ❑ Dlouhodobý (závazky se splatností delší než jeden rok)
 - bankovní úvěry
 - podnikové obligace
 - termínované půjčky
- ❑ Krátkodobý (závazky splatné do jednoho roku)
 - bankovní úvěry
 - závazky dodavatelům
 - závazky k zaměstnancům

Důvody pro použití cizího kapitálu

- Nedostatečná výše vlastních zdrojů
- Nižší cena cizího kapitálu (úroky)
- Daňový štít úroků
 - ❑ úroky snižují základ, ze kterého se platí daň
 - ❑ uplatňuje se pouze pokud je podnik ziskový, jako součást tzv. daňové optimalizace
- Cizí kapitál nemá přímá rozhodovací práva v podniku

Vážená cena kapitálu

WACC – Weighted Average Cost of Capital

$$WACC = r_E \times \frac{E}{C} + (1 - t_d) \times r_D \times \frac{D}{C}$$

E - podíl vlastního kapitálu (Equity)

D - podíl cizího kapitálu (Debt)

C - celkový kapitál pro financování podniku

r_E - výnos vlastního kapitálu (po zdanění)

r_D - úroková míra úvěrů, obligací

(= výnos cizího kapitálu před zdaněním)

t_d - daň z úrokových výnosů

Likvidnost a likvidita

- Likvidnost
 - ❑ schopnost aktiv rychle se přeměnit na peněžní prostředky
- Likvidita podniku
 - ❑ míra schopnosti podniku uhradit své závazky v „blízké budoucnosti“
- Finanční rovnováha
 - ❑ platební neschopnost (insolvence)
 - řízení cash flow
 - ❑ nadbytek likvidity snižuje výnosnost aktiv
- Solventnost
 - ❑ schopnost firmy dlouhodobě hradit závazky

Děkuji za pozornost